

با نمایندگان مردم در مجلس نهم
۱۵. آشنایی با قوانین، چالش‌ها و اطلاعاتی
در حوزه جوانان

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۲	چکیده
۲	مقدمه
۳	مروری بر نهادهای حوزه جوانان
۵	مراکز پژوهشی و آموزشی
۹	بودجه
۱۱	مهمترین آمارهای حوزه جوانان
۲۵	چالش‌ها و مشکلات اساسی حوزه جوانان
۲۷	پیوست
۲۸	منابع و مأخذ

با نمایندگان مردم در مجلس نهم ۱۵. آشنایی با قوانین، چالش‌ها و اطلاعاتی در حوزه جوانان

پیشگفتار

جایگاه مجلس شورای اسلامی در مقام «خانه ملت» که «عصاره فضایل مردم» است و در جایگاه مرجع انحصاری قانونگذاری در کشور که صلاحیت نظارت بر امور کشور را هم دارد به قدری والا است که معمار کبیر انقلاب اسلامی خمینی روح‌الله این جایگاه را در رأس امور دانست.

وظیفه نمایندگی و وظیفه الهی در مقام نمایندگی مردم در نظام اسلامی است و نمایندگان محترم مجلس ضروری است که با علم و عمل به این تکلیف عمل نموده و پاسدار حقوق مردم شریف بوده و در تحقق اهداف انقلاب اسلامی تلاش نمایند.

مهمترین وظیفه مجلس شورای اسلامی و نمایندگان محترم مجلس، قانونگذاری و نظارت بر حسن اجرای قوانین مصوب است. بدیهی است برای کارآمدی و اثربخشی هرچه بیشتر فعالیت‌هایی که در بازه زمانی چهارساله دوره نهم مجلس در این دو عرصه انجام می‌گیرد لازم است تا نمایندگان محترم توجه خود را معطوف به موضوعات و مسائلی نمایند که تأثیر قانونگذاری آنها در نظام اجرایی کشور بادوام و فراگیر بوده و تضمین‌کننده توأمان توسعه و عدالت باشد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در راستای ارائه خدمت به نمایندگان محترم مبادرت به تهیه یک بسته اطلاع‌رسانی در موضوعات مختلف نموده است تا اطلاعات لازم و مورد نیاز اولیه را جهت نمایندگان برگزیده مردم در دوره نهم مجلس تأمین نماید و چنانچه نمایندگان برگزیده در موضوعاتی اطلاعات کمتری را داشته باشند با استفاده از این مجموعه امکان افزایش سطح دانش آنان در این موارد فراهم شود. موضوعاتی که در این سلسله گزارشات انتخاب شده‌اند در موضوعات مختلف حقوقی، سیاسی، اقتصادی، برنامه و بودجه، اجتماعی، زیربنایی، انرژی و صنعت و معدن با همین رویکرد برگزیده و اولویت‌گذاری شده‌اند.

امید است آنچه انتشار یافته و در اختیار قرار گرفته قابل استفاده و مفید باشد و اطلاعات اولیه لازم مورد نیاز را برای نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی فراهم نماید. همچنین امید است دوره نهم مجلس شورای اسلامی با همکاری تمام نهادهای مؤثر در سیاستگذاری و همت نمایندگان شاهد دوره‌ای پربار و کارآمد از نظام قانونگذاری باشیم که مرضی حضرت حق جل و علا و حضرت بقیه‌الله قرار گیرد.

چکیده

از آنجا که حوزه جوانان در کشور یک حوزه فرابخشی است و فعالیت دستگاه‌های اصلی و مرتبط به آن ستادی و نظارتی است، از این رو شناخت این دستگاه‌های اصلی سیاستگذار و البته قوانین و سیاست‌ها در این راستا جهت نظارت و ایجاد هماهنگی و همچنین شناخت ویژگی‌های جامعه هدف این حوزه، یعنی جوانان از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. از این رو در گزارش حاضر که یک گزارش توصیفی است، نهادها و دستگاه‌های سیاستگذار این حوزه و نیز قوانین، پژوهش‌ها، مراکز آموزشی و ویژگی‌های جمعیتی و در نهایت چالش‌ها و مسائل جوانان بررسی شده است که می‌تواند شناخت اجمالی مناسبی از حوزه جوانان در کشور به دست دهد.

مقدمه

گزارش حاضر به منظور آشنایی هرچه بیشتر نمایندگان دوره نهم مجلس شورای اسلامی با نهادهای تأثیرگذار حوزه جوانان و بودجه این نهادها از سال ۱۳۸۴ تا قانون بودجه ۱۳۹۰ است. آشنایی هرچه بیشتر با این حوزه‌ها، شناخت بیشتری از چالش‌های پیش روی جوانان فراهم خواهد کرد.

تعاریف و مفاهیم حوزه جوانان

جوان و جوانی: جوانی، به عنوان مفهومی پویا برای یکی از مراحل زندگی و معمولاً با توجه به یکی از ابعاد زیستی، جمعیتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی تعریف می‌شود. سازمان ملل متحد این دامنه سنی را از ۱۵ تا ۲۴ سالگی تعریف کرده است.^۱ با وجود این، سازمان ملی جوانان براساس مطالعات انجام شده و شرایط اقتصادی - اجتماعی کشور دامنه سنی جوانی را بین ۱۵ تا ۲۹ سالگی پیشنهاد کرده است که پس از بحث و بررسی و کارشناسی، این دامنه مبنای تعریف رسمی سن جوانی قرار گرفته است. (مصوبه بیست و سومین جلسه شورای عالی جوانان مورخ ۱۳۸۴/۲/۷)

براین اساس، کلیه افرادی که در دامنه سنی فوق‌الذکر قرار می‌گیرند جوان نامیده می‌شوند.

مطالعات جوانان: به دانشی بین‌رشته‌ای اطلاق می‌شود که موضوع آن را مقوله جوان و جوانی و ابعاد گوناگون مرتبط با آن تشکیل می‌دهد و دربردارنده فعالیت‌های علمی، پژوهشی و آموزشی است.

متخصصان مطالعات جوانان: بنابر ماهیت بین‌رشته‌ای مطالعات جوانان، نیروهای متخصص در

۱. دامنه سنی جوانی تعریف شده در هر کشور طبق سند دامنه سنی جوانی مصوب هر کشور می‌باشد. به عنوان مثال دامنه سنی جوانی در کنیا ۱۵-۳۰، در آفریقای جنوبی ۱۵-۲۴، سوئد ۱۵-۲۴، چین ۱۴-۲۸ و مالزی ۱۵-۴۰ و کشورهای مشترک‌المنافع ۱۶ تا ۲۹

مطالعات جوانان طیف گسترده‌ای از افرادی را شامل می‌شود که در رشته‌های مرتبط مثل «الهیات و معارف اسلامی، جامعه‌شناسی، روانشناسی، حقوق و...» تحصیل کرده‌اند و گرایش تحصیلی آنها در دوره تحصیلات تکمیلی، پژوهش در حوزه مطالعات جوانان می‌باشد.

ساختارهای پژوهشی مطالعات جوانان: به هرگونه مؤسسه پژوهشی اطلاق می‌شود که اختصاصاً به مطالعه و تحقیق در زمینه ابعاد گوناگون مقوله جوان و جوانی می‌پردازد یا در زیرمجموعه خود دارای واحد پژوهشی مستقلی برای این نوع مطالعه و تحقیق است.

دستگاه‌های متولی امور جوانان: به کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی اطلاق می‌شود که در ارائه خدمات به جوانان و رسیدگی به امور آنان در اشکال گوناگون تحقیق و بررسی، قانونگذاری، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی، انجام فعالیت‌های اجرایی، نظارت و ارزشیابی و امور قضایی دخیل هستند و مهمترین این دستگاه‌ها در حال حاضر عضو شورای عالی جوانان می‌باشند.

اطلاع‌رسانی پژوهشی: به انتشار و تبادل دقیق و شفاف اطلاعات و فعالیت‌های علمی و پژوهشی در حوزه جوانان از مرحله تعیین اولویت‌ها تا مراحل اجرا و تدوین گزارش نهایی، اطلاق می‌شود.

آمارهای ملی جوانان: به آمارهای ثبتی و رسمی، آمارهای مبتنی بر تحقیقات پیمایشی و میدانی و سرشماری‌های ملی (که دربرگیرنده گروه سنی جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال) می‌باشند اطلاق می‌شود.

سازمان‌های مرتبط با حوزه جوانان: به سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی اطلاق می‌شود که به‌نحوی با امور جوانان مرتبط هستند، به‌ویژه آن دسته از سازمان‌هایی که طرح‌های آموزشی و پژوهشی در مورد این امور اجرا می‌کنند. مثل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، حوزه‌های علمیه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی، سازمان فنی و حرفه‌ای و غیره.

مروری بر نهادهای حوزه جوانان

نهادهای حوزه جوانان را تنها می‌توان به سه دسته نهادهای سیاستگذار، نهادهای اجرایی و نهادهای پژوهشی تقسیم کرد و از آنجا که این حوزه یک حوزه فرابخشی است تنها نهاد سیاستگذار وزارت ورزش و جوانان است و تمامی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای اجرایی در حوزه جوانان محسوب می‌شوند.

اهداف	شرح وظایف	تاریخ و سند تشکیل	نهادهای سیاستگذار
حل مسائل جوانان، اعتلا و رشد نسل جوان کشور، استفاده بهینه از امکانات و توانایی‌های نسل جوان کشور	الف) سازمان ملی جوانان موظف است «برنامه جامع ساماندهی امور جوانان کشور را با عنایت به جایگاه، نقش و مأموریت‌های اساسی دستگاه‌های مختلف دولتی و غیردولتی مرتبط با امور جوانان نظیر نیروی مقاومت بسیج و توجه اساسی به نیازهای جوانان در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، شخصی، علمی، تفریحی و تحصیلی تهیه و تدوین نماید. ب) شناسایی و پیگیری آن دسته از فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی که می‌تواند با پیش‌بینی تمهیدات لازم از طریق سازمان‌های غیردولتی جوانان انجام گیرد. ج) برای تحقق مواردی که نیاز به تهیه طرح دارد، سازمان ملی جوانان برحسب مورد طرح‌های لازم شامل اهداف، اصلاحات سازمانی، تسهیلات مالی و حمایت‌های اجرایی از تشکلهای غیردولتی را تهیه نماید.	۱۳۸۷ به استناد ماده (۱۵۷) قانون برنامه سوم توسعه	سازمان ملی جوانان (سابق)
اساسنامه این دستگاه متضمن اهداف و وظایف به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب ارسال خواهد شد	این وزارتخانه براساس قانون ادغام دو سازمان تربیت بدنی و ملی جوانان مصوب ۱۳۸۹ در سال ۱۳۹۰ تشکیل شد.	۱۳۹۰	وزارت ورزش جوانان

نهادهای اجرایی

این نهادها در حقیقت وابسته به دولت هستند و بخشی از بدنه دولت را تشکیل می‌دهند که هم کار سیاستگذاری و هم کار برنامه‌ریزی و اجرا در بخش‌هایی از حوزه جوانان را به عهده دارند. در واقع از آنجا که حوزه جوانان یک حوزه فرابخشی است به نوعی تمامی دستگاه‌ها در کشور که مسئول بخشی از مدیریت کشور هستند؛ موضوعات حوزه جوانان را نیز پوشش می‌دهند، اما به‌طور مشخص، صندوق مهر امام رضا (ع) و بنیاد ملی نخبگان جهت مرتفع کردن امور اشتغال، ازدواج و فراهم کردن زمینه بروز و ظهور استعدادهای جوانان به‌ویژه جوانان نخبه به‌وجود آمده‌اند که در ذیل به آن می‌پردازیم.

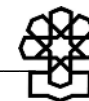
نام دستگاه	تاریخ و سند تشکیل	وظایف و اهداف
صندوق مهر امام رضا (ع)	۱۳۸۵ طبق مصوبه شورای عالی اداری، از ادغام صندوق توسعه اشتغال روستایی و صندوق ازدواج جوانان تأسیس شد	۱. اجرای برخی از مفاد برنامه‌های ماده (۱۱۲) برنامه چهارم توسعه ۲. انجام امور مربوط به جذب و اعطای هرگونه قرض‌الحسنه ۳. اداره وجوه مربوط به امور اشتغال، ازدواج و مسکن جوانان ۴. پذیرش وجوه و کمک‌های خیرین ۵. اعطای کمک و وام قرض‌الحسنه و ارائه خدمات مرتبط ۶. انجام سایر امور اعتباری مرتبط با امور اشتغال، ازدواج و مسکن جوانان
بنیاد ملی نخبگان	در راستای اجرای فرامین مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۴ با مصوبه شماره ۵۷۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی بنیاد ملی نخبگان تأسیس شد	پشتیبانی مادی و معنوی از نخبگان کشور شناسایی، حمایت و هدایت نخبگان به‌منظور ارتقای تولید علم کشف و جذب و پرورش استعدادها و حمایت از شخصیت‌های جامع‌الشرایط علمی و حمایت از نخبگان برای انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و کارآفرینی و...
و در نهایت دستگاه‌های عضو شورای عالی جوانان* (پیوست ۱)		

* عناوین این دستگاه‌ها در پیوست گزارش ارائه گردیده است.

مراکز پژوهشی و آموزشی

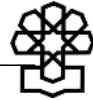
علاوه بر مرکز مطالعات راهبردی جوانان که قبلاً جزئی از تشکیلات سازمان ملی جوانان بوده و اکنون نیز با ادغام این سازمان نیز این مرکز به قوت خود باقی است و امور پژوهشی مربوط به جوانان و تربیت بدنی را به درخواست دیگر بخش‌های وزارتخانه برعهده خواهد داشت که البته با عنوان مرکز مطالعات و پژوهش‌های راهبردی در ساختار جدید وزارت ورزش و جوانان وجود دارد. همچنین تعدادی از مراکز مطالعات وابسته به دانشگاه‌های مختلف در حوزه جوانان نیز شکل گرفته است که جدول زیر نمودار این مراکز است.

اهداف	فصلنامه	زیرمجموعه	رئیس	تاریخ تشکیل	مرکز پژوهشی
<p>- پیشبرد آینده‌نگری در زمینه پژوهشگری، سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و گسترش ارتباطات علمی و پژوهشی و ارتقای کیفیت پژوهش‌های مرتبط با جوانان</p> <p>- مطالعه و تحقیق به‌منظور کمک به حل مسائل و مشکلات جوانان و تدوین طرح‌های پژوهشی در ارتباط با جوانان متناسب با اوضاع اجتماعی - فرهنگی جامعه و برقراری رابطه پویا، متوازن و همه‌جانبه با جوانان به‌ویژه نسل امروز با توجه به ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی</p> <p>- توسعه مطالعات اجتماعی - فرهنگی جوانان به‌منظور افزایش آگاهی‌ها و مهارت‌های افراد در زمینه مسائل جوانان</p> <p>- گسترش همکاری‌های علمی - آموزشی - پرورشی مشترک با مراکز آموزش عالی و پژوهشی کشور با سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با جوانان</p>	خیر	دانشگاه علامه طباطبائی	محمدتقی کرمی	۱۳۸۴	مرکز مطالعات فرهنگی و اجتماعی جوانان دانشگاه علامه طباطبائی
<p>- فراهم‌سازی زمینه برای هماهنگ‌سازی رویکردها نسبت به مسئله جوانان و مناسبات نسلی در راستای پاسخگویی نیازهای جامعه</p> <p>- کمک به تحقق اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله توسعه کشور در راستای اهداف انقلاب اسلامی در حوزه جوانان</p> <p>- انجام فعالیت‌های پژوهشی - علمی درباره مسائل جوانان و مناسبات نسلی و عملیاتی نمودن نتایج مطالعاتی</p> <p>- ایجاد قطب علمی مطالعاتی و همکاری با مجامع علمی و دانشگاهی در حوزه جوانان و مناسبات نسلی</p> <p>- کوشش برای ارتقای همه ابعاد هویتی جوان ایرانی و روابط نسلی</p> <p>- بازشناسی تفکیک‌ناپذیری و تبحری نبودن ابعاد هویت ایرانی و اسلامی</p>	خیر	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی	فروزنده جعفر پورزاده	۱۳۸۳	مرکز مطالعات جوانان و مناسبات نسلی

اهداف	فصلنامه	زیرمجموعه	رئیس	تاریخ تشکیل	مرکز پژوهشی
<p>- راه اندازی رشته مطالعات جوانان و جامعه‌شناسی جوانان</p> <p>- شناخت علمی ابعاد، زمینه‌ها و عوامل و پیامدهای مسائل اجتماعی جوانان</p> <p>- انجام پروژه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی درخصوص مسائل اجتماعی و اقتصادی جوانان</p> <p>- تقویت سنت علمی موجود درباره جوانان و شکل‌دهی به سنت پژوهشی با رویکرد میان‌رشته‌ای</p> <p>- ارتقای سطح تحلیل مسائل اجتماعی و اقتصادی جوانان در میان نهادها و سازمان‌های مرتبط</p> <p>- پاسخ‌نهایی به سؤالات و ابهامات موجود و شناخت راه‌حل‌ها و راهکارهای بهبود وضعیت جوانان</p> <p>- بهره‌گیری از توانمندی‌های علمی موجود در دانشگاه تهران به‌منظور توسعه و تقویت تحقیقات علمی حوزه جوانان</p> <p>- جلب نظر و هدایت نخبگان و محققان جوان به سمت پژوهش‌های کاربردی درباره مسائل اجتماعی و اقتصادی جوانان</p> <p>- ایجاد بسته مناسب برای تقویت و رشد توانمندی‌های علمی دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی در رشته مطالعات جوانان و سایر رشته‌های مرتبط</p> <p>- تسهیل بهره‌گیری متولیان امور اجرایی جوانان از آثار علمی و پژوهشی موجود در این حوزه</p>	خیر	دانشگاه تهران	سیدضیاء هاشمی	۱۳۸۵	مرکز مطالعات اجتماعی اقتصادی جوانان
	خیر	دانشگاه امام صادق (ع)	آقای دکتر رضا اکبری		مرکز مطالعات حقوقی - سیاسی جوانان دانشگاه امام صادق (ع)
	خیر	دانشگاه شهید بهشتی	خانم دکتر علم‌الهدی		مرکز مطالعات خانواده و جوانان دانشگاه شهید بهشتی
	خیر	دانشگاه علوم پزشکی بوشهر	آقای دکتر عبدالعلی ابراهیمی		مرکز مطالعات سلامت جوانان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر
	خیر	دانشگاه بیرجند	خانم دکتر میترا راستگومقدم		مرکز مطالعات دانشگاه بیرجند

اهداف	فصلنامه	زیرمجموعه	رئیس	تاریخ تشکیل	مرکز پژوهشی
	خیر	دانشگاه سوره	آقای یوسف خجیر انگاسی		مرکز مطالعات دانشگاه سوره
	خیر	دانشگاه شریق	آقای دکتر بیژن و ثوقی وحدت		مرکز مطالعات آینده‌پژوهی و IT دانشگاه شریف
	خیر	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی			مرکز مطالعات آسیب‌های اجتماعی جوانان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
	خیر	دانشگاه الزهرا	خانم دکتر اعظم آزاده		مرکز مطالعات کودکان، نوجوانان و جوانان دانشگاه الزهرا
	خیر	دانشگاه شیراز	آقای دکتر محمدتقی ایمان		مرکز منطقه‌ای مطالعات اجتماعی، روانشناختی و تربیتی جوانان دانشگاه شیراز
	خیر	دانشگاه مشهد	آقای دکتر خندقی		مرکز مطالعات منطقه‌ای جوانان (دانشگاه مشهد)
	خیر	دانشگاه مازندران	دکتر احمد جعفری صمیمی		مرکز مطالعات اقتصادی دانشگاه مازندران
	خیر	دانشگاه تهران	آقای دکتر جعفر بوالهری		مرکز مطالعات روانشناختی جوانان انستیتو روانپزشکی تهران
	خیر	مجلس شورای اسلامی			گروه جوانان و تربیت بدنی دفتر مطالعات فرهنگی مرکز پژوهش‌های مجلس

بودجه

بودجه دستگاه‌های مربوط به جوانان در قانون بودجه ۱۳۸۴-۱۳۹۰ کل کشور

سازمان ملی جوانان (سابق)، دارای ردیف بودجه مستقل در قانون بودجه سنوات مذکور بوده است. البته در سال ۱۳۹۰ ردیف این سازمان و سازمان تربیت بدنی ادغام و با عنوان ردیف وزارت ورزش و امور جوانان اعتبار دریافت کرد. علاوه بر آن صندوق مهر امام رضا (ع) نیز که براساس مصوبه تشکیل آن عهده‌دار مرتفع کردن مسائل جوانان است و هر سال در جداول متفرقه اعتبار دریافت می‌کند نیز در این مبحث بررسی شده است.

جدول ۱. اعتبارات عمرانی سازمان ملی جوانان - وزارت ورزش و جوانان

(ارقام به میلیون ریال)

شماره ردیف	نام دستگاه	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
		عمرانی	عمرانی	عمرانی	عمرانی	عمرانی	عمرانی	عمرانی
	سازمان ملی جوانان (وزارت ورزش و جوانان)*	۳,۰۲۵	۲۲۷۵	۲۱۶۵	۲۸۳۴	۲,۴۷۷	۴۸۶۲	۴۰۹۷

* این اعتبارات در قانون بودجه ۱۳۹۰ به‌عنوان وزارت ورزش و جوانان اختصاص یافت.

جدول ۲. اعتبارات هزینه‌ای سازمان ملی جوانان - وزارت ورزش و جوانان

(ارقام به میلیون ریال)

شماره ردیف	نام دستگاه	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
		هزینه‌ای	هزینه‌ای	هزینه‌ای	هزینه‌ای	هزینه‌ای	هزینه‌ای	هزینه‌ای
۱۰۱۰۱۶	سازمان ملی جوانان (وزارت ورزش و جوانان)	۱۱۵,۴۶۹	۲۲۶,۰۲۹	۴۰۹,۰۰۰	۲۸۷,۷۵۹	۳۴۳,۶۹۱	۳۹۰,۸۰۰	۴۰۳,۱۳۵

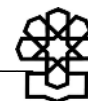
مأخذ: همان.

(ارقام به میلیون ریال)

جدول ۳. کل اعتبارات سازمان ملی جوانان - وزارت ورزش و جوانان

۱۳۹۰		۱۳۸۹		۱۳۸۸		۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		نام دستگاه	شماره ردیف
درصد رشد	کل اعتبار	درصد رشد	کل اعتبار	درصد رشد	کل اعتبار	درصد رشد	کل اعتبار	درصد رشد	کل اعتبار	درصد رشد	کل اعتبار	درصد رشد	کل اعتبار		
۳/۱	۳.۶۰۱.۰۲۳	۱۴/۸۳	۳۹۷,۵۳۹	۱۹/۱	۳۴۶,۱۶۸	-۰/۳۶	۲۹۰,۵۳۹	۸۰/۱۸	۴۱۱,۱۶۵	۹۲/۶	۲۲۸,۱۹۴	-۶/۰۳	۱۱۸,۴۹۴	سازمان ملی جوانان وزارت ورزش و امور جوانان	۱۰۱۰۱۶
															در سال ۱۳۹۰ ۱۰۱۰۰۰ ۱۲۸۵۰۰

مأخذ: همان.

به گفته فراکسیون جوانان در مجلس افزایش ۹۲/۶ درصدی بودجه سازمان در سال ۱۳۸۵ را نتیجه بررسی‌های گروه کارشناسی جهت رسیدگی به مطالعات قشر جوان عنوان کردند.

جدول ۴. کل اعتبارات صندوق مهر امام رضا (ع) (ارقام به میلیون ریال)

شماره ردیف*	نام دستگاه	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	**۱۳۹۰
۵-۵۴۰۰۰۰	صندوق مهر امام رضا (ع)	۰	۳,۸۵۲,۴۹۶	۳,۸۵۲,۴۹۶	۴,۷۳۰,۰۰۰	۴,۲۸۱,۸۵۰	۶,۵۰۰,۰۰۰	۴,۵۰۰,۰۰۰

* در سال ۱۳۸۵ ردیف اعتباری صندوق مهر امام رضا (ع) ۱۰۱۰۲۱ بوده است.

** در سال ۱۳۹۰ مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد ریال به صندوق تخصیص، لکن به جهت عدم تبادل موافقتنامه بین وزارت کار و معاونت برنامه‌ریزی هنوز به صندوق پرداخت نگردیده است.

مهمترین آمارهای حوزه جوانان

بررسی وضعیت جمعیت جوان چهار ویژگی زیر حائز اهمیت است:

۱. جمعیت،
۲. سواد و آموزش،
۳. فعالیت، اشتغال و بیکاری،
۴. وضع زناشویی.

۱. جمعیت

هرم سنی جمعیت کشور حاکی از جوان بودن جمعیت است^۱ که برخوردار بودن از این نیروی جوان می‌تواند به‌عنوان یک فرصت و قابلیت در چرخه توسعه و عامل پیش‌برنده رشد اقتصادی قلمداد شود اما اگر تدبیر کارآمدی برای بهره‌گیری از این مؤلفه تأثیرگذار در تولید نباشد، می‌تواند تهدیدی برای نظام اجتماعی باشد.

با وجود مهار رشد جمعیت در یکی دو دهه اخیر، موج بزرگ متولدین ۱۳۵۵-۱۳۶۵ (حدود ۱۵/۷ میلیون نفر) در سال‌های اخیر در مقطع سنی ۲۰-۲۹ سال قرار خواهد گرفت که زمان اوج‌گیری مطالبات اجتماعی آنهاست. تعداد جمعیت ۲۰-۲۹ ساله کشور در سال ۱۳۷۵ حدود

۱. مقایسه جمعیت ایران با کشورهای با بیش از یک میلیون نفر حاکی از آن است که کشورهای ایران، اردن و بنگلادش به ترتیب ۳۵/۴، ۳۲/۱۹ و ۳۱/۱ درصد جوان به‌عنوان جوان‌ترین کشور جهان مطرح بوده و کشورهای همچون سوئد، آلمان و سوئیس به ترتیب با ۱۷/۹، ۱۷/۶ و ۱۷/۲ از کمترین درصد جمعیت جوان برخوردارند.

۱۰ میلیون نفر بوده که در سال ۱۳۸۰ به حدود ۱۲ میلیون نفر و در سال ۱۳۸۵ به حدود ۱۶ میلیون نفر افزایش یافته است. به بیان دیگر در خلال ده سال حدود ۶۰ درصد بر جمعیت این گروه سنی افزوده شده است.

توزیع سنی جمعیت ایران در گذشته همانند سایر کشورها و مناطق، دارای ساختمان جوان بود و هرم سنی آن پایه‌ای گسترده داشت. در چنین وضعیتی همواره نسبتی بیش از ۴۰ درصد از کل جمعیت در سنین کمتر از ۱۵ سال قرار می‌گیرند. لذا به جرئت می‌توان گفت که تا سال ۱۳۶۵ همواره بیش از ۴۰ درصد از جمعیت ایران در سنین کمتر از ۱۵ سال قرار داشته‌اند.

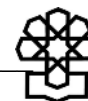
هرچند در فاصله سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۵ میزان باروری در کشور اندکی کاهش پیدا کرد ولی این کاهش در حدی نبود که تأثیر اساسی و معنادار به ساختار و توزیع سنی جمعیت داشته باشد. علیرغم کاهش جمعیت ۰-۱۴ ساله کشور در سال ۱۳۷۵ درصد جمعیت ۱۵-۲۹ ساله از ۲۸/۴ در سال ۱۳۷۵ به ۳۵/۴ در سال ۱۳۸۵ رسیده است و بیانگر این است که بیش از یک‌سوم جمعیت کشور در سال ۱۳۸۵ در سنین جوانی (۱۵-۲۹) قرار دارند که این مسئله براساس تست ورتهایم^۱ به‌دست آمده است.

جدول ۵. سهم جمعیت جوان (۱۵-۲۴) از جمعیت کل کشور برحسب سن و جنس ۱۳۳۵-۱۳۹۰

شرح	سال	جمع			مرد			زن		
		۲۴-۱۵	۱۹-۱۵	۲۴-۲۰	۲۴-۱۵	۱۹-۱۵	۲۴-۲۰	۲۴-۱۵	۱۹-۱۵	۲۴-۲۰
سرشماری	۱۳۳۵	۱۵/۴	۷/۵	۷/۹	۱۴/۶	۷/۴	۷/۲	۱۶/۲	۷/۶	۲۴-۲۰
	۱۳۴۵	۱۵/۲	۸/۵	۶/۷	۱۴/۳	۸/۲	۶/۱	۱۶/۲	۸/۸	۲۴-۲۰
	۱۳۵۵	۱۹	۱۰/۷	۸/۳	۱۷/۶	۱۰/۵	۷/۱	۱۹/۸	۱۰/۹	۲۴-۲۰
	۱۳۶۵	۱۹	۱۰/۵	۸/۵	۱۸/۸	۱۰/۵	۸/۳	۱۹/۱	۱۰/۵	۲۴-۲۰
	۱۳۷۵	۲۰/۵	۱۱/۸	۸/۷	۲۰/۱	۱۱/۷	۸/۴	۲۱	۱۲	۲۴-۲۰
پیش‌بینی*	۱۳۸۰	۲۴/۵	۱۳/۷	۱۰/۸	۲۴/۵	۱۳/۸	۱۰/۷	۲۴/۶	۱۳/۷	۲۴-۲۰
	۱۳۸۵	۲۴/۳	۱۱/۷	۱۲/۵	۲۴/۴	۱۱/۸	۱۲/۶	۲۴/۲	۱۱/۷	۲۴-۲۰
	۱۳۹۰	۱۹/۰	۸/۳	۱۰/۷	۱۹/۲	۸/۴	۱۰/۸	۱۸/۹	۸/۲	۲۴-۲۰

* مرکز آمار ایران، اداره کل آمارهای اجتماعی - اقتصادی خانوار.

۱. ورتهایم جامعه‌شناس و جمعیت‌شناس هلندی است که بعد از مطالعاتی که در کشورهای درحال توسعه انجام داد به این نتیجه رسید که در این کشورها نسبت افراد و گروه سنی کمتر از ۱۵ سال به کل جمعیت حدود ۴۰ درصد یا بیشتر از آن بوده است. آزمون پس از این شاخص با عنوان تست ورتهایم معروف شده است.

جدول ۶. تحولات جمعیت جوان (۱۵-۲۴ ساله) در مقایسه با جمعیت کل کشور طی سال‌های ۱۳۳۵-۱۳۷۵

سال	کل جمعیت (هزار نفر)	جمعیت جوان (هزار نفر)	سهم جمعیت جوان در کل جمعیت (درصد)		متوسط رشد سالیانه		نسبت جنسی		امید به زندگی در بدو تولد (سال)
			کل جمعیت	جمعیت جوان	کل جمعیت	جمعیت جوان	کل جمعیت	جمعیت جوان	
۱۳۳۵	۱۸۹۵۵	۲۹۱۸	۱۵/۴				۱۰/۴	۹۳	۴۰
۱۳۴۵	۲۵۷۸۹	۳۹۱۹	۱۵/۲	۳/۱	۳/۰		۱۰/۷	۹۵	۴۶
۱۳۵۵	۳۳۷۰۹	۶۳۹۲	۱۹/۰	۲/۷	۵/۰		۱۰/۶	۹۸	۵۷
۱۳۶۵	۴۹۴۴۵	۹۳۸۶	۱۹/۰	۳/۹	۳/۹		۱۰/۵	۱۰۳	۶۲
۱۳۷۵	۶۰۰۵۵	۱۲۳۳۸	۲۰/۵	۲	۲/۸		۱۰/۳	۹۹	۶۸/۵

مأخذ: همان.

جدول ۷. روند تغییرات جمعیت جوان (۱۵-۲۴) کشور از سال ۱۳۷۵ تا ۱۴۰۵ شمسی

سال	جمعیت	جمعیت جوان	فراوانی نسبی
۱۳۷۵	۶۰,۰۵۵,۴۸۸	۱۷,۰۴۶,۶۸۳	۲۸/۴
۱۳۸۵	۷۰,۴۹۵,۷۸۲	۲۴,۹۶۳,۱۳۵	۳۵/۴
۱۳۹۰	۷۵,۵۹۰,۹۶۰	۲۴,۳۰۷,۹۸۶	۳۲/۲
۱۳۹۵	۸۰,۹۶۲,۹۹۲	۲۰,۷۴۷,۳۷۰	۲۵/۶
۱۴۰۰	۸۵,۶۴۵,۹۶۰	۱۷,۴۶۸,۹۴۴	۲۰/۴
۱۴۰۵	۸۹,۲۶۵,۱۹۲	۱۸,۰۲۰,۴۳۰	۲۰/۲

مأخذ: همان.

اشتغال و بیکاری

جدول ۸. روند تحول بیکاری طی پنجاه سال اخیر (ارقام به میلیون نفر)

شرح	۱۳۴۵	۱۳۵۵	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۴
جمعیت	۲۵/۱	۳۳/۷	۴۹/۴	۶۰/۱	۷۰/۵	۷۴/۴	۷۵/۴	۷۹/۰
جمعیت بیکار	۰/۷	۱/۰	۱/۸	۱/۵	۳/۰	۲/۶۱	۲/۱	۲/۲
نرخ بیکاری (درصد)	۹/۶	۱۰/۲	۱۴/۲	۹/۱	۱۲/۸	۱۲/۷	۱۱/۴	۷

مأخذ: آمارهای سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵، به نقل از مرکز آمار ایران، است (نتایج سرشماری نفوس و مسکن در سال‌های مختلف).

جدول ۹. تغییرات نرخ بیکاری در فصول متوالی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۰

فصل / سال	بهار	تابستان	پاییز	زمستان
۱۳۸۴	۱۲	۱۱	۱۰/۹	۱۲/۲
۱۳۸۵	۱۱	۱۰/۳	۱۱/۶	۱۲/۱
۱۳۸۶	۱۰/۷	۹/۹	۹/۸	۱۱/۹
۱۳۸۷	۹/۶	۱۰/۲	۹/۵	۱۲/۵
۱۳۸۸	۱۱/۱	۱۱/۳	۱۱/۳	۱۴/۱
۱۳۸۹	۱۳/۵	۱۳/۶	۱۲/۱	۱۴/۶
۱۳۹۰	۱۲/۳	۱۱/۱	-	-

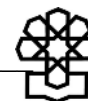
مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، گزارش اقتصادی ۱۳۸۸.

از آنجا که بیشترین جویندگان کار جوانان هستند بنابراین رقم بیکاری در کشور در واقع رقم بیکاری جوانان است.

جدول ۱۰. نرخ بیکاری جوانان و بزرگسالان در ۱۳۸۵-۱۳۸۸

سال	۱۹-۱۵ ساله	۲۰-۲۴ ساله	۲۵-۲۹ ساله	۳۰ ساله و بیشتر
۱۳۸۵	۳۲/۹	۲۶/۴	۱۴/۹	۴/۷
۱۳۸۶	۳۱/۲	۲۵/۲	۱۵/۱	۵/۲
۱۳۸۷	۳۲/۴	۲۵/۶	۱۵/۴	۵
۱۳۸۸	۳۴/۲	۲۷/۱	۱۷/۳	۴/۶

مأخذ: همان.

۲. جمعیت جوانان و سطح سواد

جدول ۱۱. میزان باسوادی جوانان (۱۵-۲۴) به تفکیک منطقه محل سکونت، جنس و استان در سال ۱۳۸۵

روستایی			شهری			نام استان
زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	
۹۰/۷۷	۹۶/۲۴	۹۳/۶۶	۹۷/۷۳	۹۸/۵۹	۹۸/۱۶	آذربایجان شرقی
۷۷/۵۵	۹۴/۱۸	۸۶/۰۵	۹۴/۰۸	۹۸/۰۰	۹۶/۰۴	آذربایجان غربی
۹۰/۸۶	۹۵/۹۱	۹۳/۳۹	۹۷/۳۶	۹۸/۴۴	۹۷/۸۹	اردبیل
۹۶/۰۰	۹۵/۲۱	۹۵/۵۸	۹۸/۰۹	۹۷/۹۱	۹۸/۰۰	اصفهان
۹۱/۲۳	۹۵/۹۱	۹۳/۶۵	۹۸/۴۰	۹۸/۹۴	۹۸/۶۷	ایلام
۹۶/۴۰	۹۷/۰۲	۹۶/۷۵	۹۷/۹۶	۹۶/۹۴	۹۷/۴۲	بوشهر
۹۲/۴۶	۹۲/۸۷	۹۲/۶۸	۹۸/۵۱	۹۸/۲۰	۹۸/۳۵	تهران
۹۱/۶۲	۹۶/۷۹	۹۴/۱۹	۹۸/۷۹	۹۹/۰۷	۹۸/۹۳	چهارمحال و بختیاری
۹۲/۵۳	۹۶/۱۲	۹۴/۴۲	۹۸/۲۷	۹۸/۶۰	۹۸/۴۴	خراسان جنوبی
۹۴/۳۱	۹۶/۰۶	۹۵/۱۷	۹۸/۴۶	۹۸/۵۹	۹۸/۵۲	خراسان رضوی
۸۶/۸۸	۹۴/۷۲	۹۰/۶۲	۹۷/۶۴	۹۸/۵۷	۹۸/۰۹	خراسان شمالی
۸۳/۲۹	۹۲/۸۱	۸۸/۲۱	۹۶/۶۲	۹۷/۷۳	۹۷/۱۸	خوزستان
۹۳/۸۱	۹۶/۸۵	۹۵/۲۸	۹۸/۶۷	۹۹/۰۳	۹۸/۸۵	زنجان
۹۶/۵۴	۹۶/۵۴	۹۶/۲۷	۹۸/۵۸	۹۸/۵۸	۹۸/۵۵	سمنان
۶۰/۰۱	۷۷/۹۷	۶۸/۸۲	۸۱/۲۴	۸۸/۰۶	۸۴/۶۹	سیستان و بلوچستان
۹۶/۴۱	۹۶/۹۴	۹۶/۶۸	۹۸/۱۷	۹۷/۸۹	۹۸/۰۳	فارس
۹۵/۵۹	۹۶/۱۴	۹۵/۸۷	۹۸/۵۰	۹۸/۵۸	۹۸/۵۴	قزوین
۹۰/۰۱	۹۲/۷۱	۹۱/۱۲	۹۷/۰۲	۹۸/۱۳	۹۷/۴۴	قم
۸۷/۲۷	۹۶/۵۵	۹۱/۹۲	۹۶/۰۰	۹۸/۷۸	۹۷/۳۹	کردستان
۸۹/۴۶	۹۱/۸۹	۹۰/۷۰	۹۷/۱۳	۹۷/۰۴	۹۷/۰۸	کرمان
۹۱/۹۹	۹۷/۰۳	۹۴/۷۰	۹۷/۷۴	۹۸/۶۰	۹۸/۱۷	کرمانشاه
۸۷/۶۴	۹۵/۲۹	۹۱/۴۳	۹۷/۷۰	۹۸/۶۵	۹۸/۱۸	کهگیلویه و بویراحمد
۹۲/۸۳	۹۵/۹۵	۹۴/۳۵	۹۸/۰۳	۹۸/۴۹	۹۸/۲۵	گلستان
۹۶/۶۷	۹۶/۶۷	۹۵/۹۶	۹۹/۱۳	۹۹/۱۳	۹۹/۱۴	گیلان
۸۹/۹۴	۹۴/۵۹	۹۲/۳۸	۹۷/۹۲	۹۸/۴۱	۹۸/۱۷	لرستان
۹۸/۱۲	۹۷/۹۸	۹۸/۰۴	۹۹/۱۸	۹۸/۹۵	۹۹/۰۷	مازندران
۹۵/۹۳	۹۶/۰۶	۹۵/۹۹	۹۸/۶۹	۹۸/۴۷	۹۸/۵۸	مرکزی
۸۸/۸۶	۹۲/۸۸	۹۰/۹۱	۹۶/۹۵	۹۶/۵۱	۹۶/۷۲	هرمزگان
۹۶/۵۲	۹۷/۴۲	۹۶/۹۷	۹۸/۸۸	۹۸/۹۴	۹۸/۹۱	همدان
۹۶/۲۶	۹۴/۹۷	۹۵/۵۳	۹۸/۱۷	۹۸/۰۹	۹۸/۱۳	یزد
۸۹/۹۲	۹۴/۵۵	۹۲/۲۹	۹۷/۵۴	۹۷/۹۶	۹۷/۷۵	کل کشور

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن، سال ۱۳۸۵.

جدول بالا نشان می‌دهد که بالاترین میزان باسوادی به ترتیب استان‌های گیلان و مازندران و پایین‌ترین میزان باسوادی جوانان در استان سیستان و بلوچستان است.

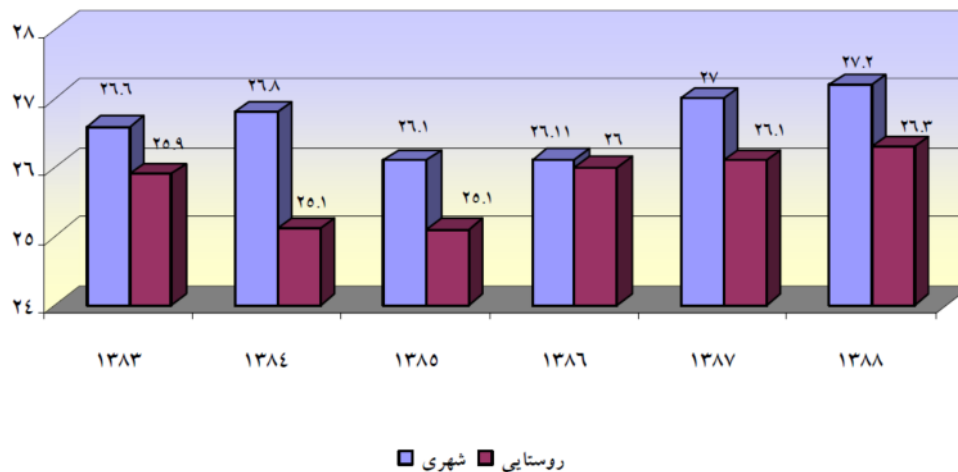
جدول ۱۲. آمار مقایسه‌ای میانگین سن ازدواج‌های ثبت شده به تفکیک مناطق جغرافیایی

طی سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸

میانگین سن ازدواج				سال
زوجه		زوج		
روستایی	شهری	روستایی	شهری	
۲۱/۱	۲۲	۲۵/۹	۲۶/۶	۱۳۸۳
۲۱/۱	۲۲/۲	۲۵/۱	۲۶/۸	۱۳۸۴
۲۱/۳	۲۲/۵	۲۵/۱	۲۶/۱	۱۳۸۵
۲۱/۴	۲۲/۷	۲۶	۲۶/۱۱	۱۳۸۶
۲۱/۶	۲۲/۸	۲۶/۱	۲۷	۱۳۸۷
۲۱/۷	۲۲/۱	۲۶/۳	۲۷/۲	۱۳۸۸

مأخذ: مجموعه آمارهای جمعیتی کشور، ۱۳۸۹، سازمان ثبت احوال.

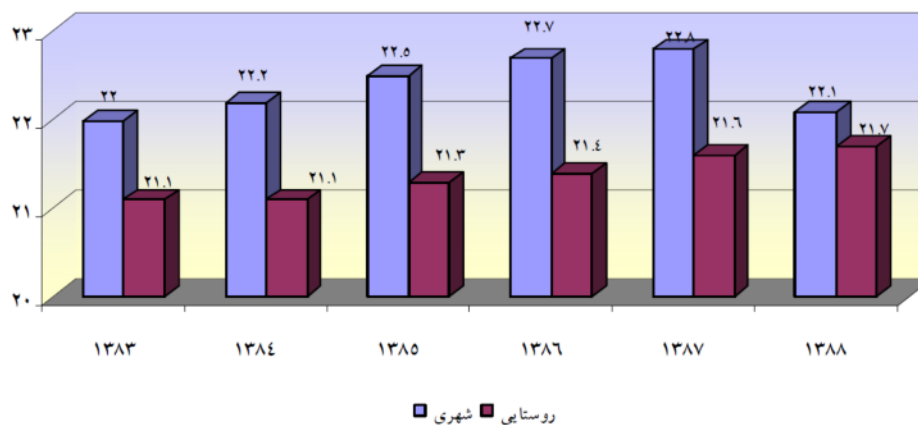
نمودار ۱. میانگین سن ازدواج زوج به تفکیک شهری و روستایی طی سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸

مأخذ: همان.

نمودار ۲. میانگین سن ازدواج زوجه به تفکیک شهری و روستایی طی سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸

مأخذ: همان.

نمودار بالا نشان می‌دهد که سن ازدواج در کل کشور با درصد بسیار کمی در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۳ بالا رفته است.

جدول ۱۳. نسبت ازدواج به طلاق‌های ثبت شده و نرخ ازدواج به تفکیک استان در سال ۱۳۸۸

استان	ازدواج	طلاق	نسبت ازدواج به طلاق ثبت شده	نرخ ازدواج
آذربایجان شرقی	۴۷۴۰۱	۵۹۵۷	۸/۰	۱۲/۷
آذربایجان غربی	۳۹۳۱۶	۴۵۲۲	۸/۷	۱۳/۲
اردبیل	۱۸۶۱۵	۱۶۰۴	۱۱/۶	۱۴/۶
اصفهان	۵۱۹۹۷	۷۲۲۸	۷/۲	۱۱/۱
ایلام	۶۵۴۶	۴۲۰	۱۵/۶	۱۱/۶
بوشهر	۱۰۵۵۰	۱۳۱۳	۸/۰	۱۱/۵
تهران	۱۲۹۰۴۵	۳۴۲۹۹	۳/۸	۹/۴
چهارمحال و بختیاری	۱۲۶۴۲	۸۵۹	۱۴/۷	۱۴/۱
خراسان جنوبی	۷۹۳۸	۶۱۰	۱۳/۰	۱۲/۰
خراسان رضوی	۷۸۴۶۹	۱۳۶۳۳	۶/۲	۱۳/۵
خراسان شمالی	۱۱۸۵۶	۱۲۳۴	۹/۶	۱۴/۰
خوزستان	۵۷۷۴۹	۵۹۶۷	۹/۷	۱۲/۹
زنجان	۱۴۰۷۵	۱۵۳۹	۹/۱	۱۴/۱
سمنان	۶۱۶۵	۶۶۰	۹/۳	۱۰/۲
سیستان و بلوچستان	۳۷۸۷۲	۱۳۷۴	۲۷/۶	۱۴/۷
فارس	۶۱۵۵۲	۷۶۶۷	۸/۰	۱۳/۸
قزوین	۱۳۸۹۵	۱۵۷۰	۸/۹	۱۱/۸
قم	۱۲۳۶۲	۲۱۴۷	۵/۸	۱۱/۴
کردستان	۲۰۶۴۸	۳۲۷۵	۶/۳	۱۳/۹
کرمان	۳۱۱۱۸	۳۳۶۷	۹/۲	۱۱/۳
کرمانشاه	۲۴۸۳۶	۳۶۷۰	۶/۸	۱۲/۸
کهگیلویه و بویراحمد	۸۸۷۹	۶۷۶	۱۳/۱	۱۳/۴
گلستان	۲۴۵۱۵	۲۳۰۳	۱۰/۶	۱۴/۵
گیلان	۳۰۵۹۳	۴۶۰۸	۶/۶	۱۲/۵
لرستان	۲۴۵۴۷	۲۵۴۸	۹/۶	۱۳/۸
مازندران	۳۵۹۸۷	۵۶۷۱	۶/۳	۱۲/۰
مرکزی	۱۶۱۶۷	۲۳۹۸	۶/۷	۱۱/۷
هرمزگان	۱۸۳۰۰	۱۵۶۵	۱۱/۷	۱۲/۵
همدان	۲۳۵۰۰	۳۰۱۲	۷/۸	۱۳/۴
یزد	۱۳۰۷۳	۱۰۵۱	۱۲/۴	۱۲/۷
کل کشور	۸۹۰۲۰۸	۱۲۵۷۴۷	۷/۱	۱۲/۲

توضیح: در برابر هر ۷ رویداد ثبت شده ازدواج یک رویداد طلاق ثبت گردیده است.

جدول بالا نشان می‌دهد که استان سیستان و بلوچستان بالاترین نسبت ازدواج به طلاق ثبت

شده و استان تهران پایین‌ترین نسبت ازدواج به طلاق ثبت شده در بین استان‌های کشور را دارند.

جدول ۱۴. آمار مقایسه‌ای نسبت ازدواج به طلاق در سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸
به تفکیک استان‌های کشور

استان	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
آذربایجان شرقی	۱۱/۶	۱۲/۵	۱۱/۰	۱۰/۸	۹/۶	۸/۰
آذربایجان غربی	۱۲/۵	۱۱/۳	۱۰/۲	۱۰/۳	۹/۸	۸/۷
اردبیل	۱۴/۵	۱۳/۱	۱۱/۱	۱۲/۵	۱۲/۱	۱۱/۶
اصفهان	۹/۳	۹/۷	۷/۸	۸/۹	۸/۶	۷/۲
ایلام	۲۸/۷	۲۴/۷	۲۳/۲	۲۲/۸	۱۷/۴	۱۵/۶
بوشهر	۹/۶	۸/۷	۷/۵	۸/۹	۹/۲	۸/۰
تهران	۵/۷	۵/۳	۴/۷	۴/۶	۴/۳	۳/۸
چهارمحال و بختیاری	۲۲/۵	۲۱/۷	۲۰/۷	۲۱/۸	۱۹/۹	۱۴/۷
خراسان جنوبی	۱۵/۳	۱۴/۵	۱۴/۴	۱۳/۹	۱۳/۴	۱۳/۰
خراسان رضوی	۹/۴	۹/۱	۷/۹	۷/۲	۷/۱	۶/۲
خراسان شمالی	۱۵/۴	۱۴/۷	۱۲/۴	۱۲/۴	۱۱/۸	۹/۶
خوزستان	۱۲/۷	۱۹/۳	۱۱/۱	۱۲/۴	۱۰/۶	۹/۷
زنجان	۱۳/۰	۱۱/۹	۱۰/۹	۱۱/۰	۱۰/۴	۹/۱
سمنان	۱۱/۹	۱۱/۴	۱۰/۵	۱۱/۰	۱۰/۳	۹/۳
سیستان و بلوچستان	۲۱/۸	۲۱/۵	۲۲/۳	۲۴/۸	۱۹/۲	۲۷/۶
فارس	۹/۷	۹/۳	۸/۸	۸/۷	۹/۴	۸/۰
قزوین	۱۲/۴	۱۲/۰	۱۰/۵	۱۰/۸	۹/۵	۸/۹
قم	۸/۰	۷/۸	۶/۸	۷/۶	۶/۷	۵/۸
کردستان	۸/۵	۷/۸	۶/۹	۷/۱	۶/۶	۶/۳
کرمان	۱۵/۱	۱۲/۲	۱۱/۳	۱۰/۶	۱۰/۴	۹/۲
کرمانشاه	۷/۵	۶/۸	۶/۳	۶/۴	۶/۵	۶/۸
کهگیلویه و بویراحمد	۱۶/۲	۱۴/۵	۱۳/۰	۱۳/۰	۱۳/۱	۱۳/۱
گلستان	۱۷/۹	۱۷/۷	۱۴/۱	۱۴/۰	۱۲/۸	۱۰/۶
گیلان	۱۱/۸	۱۱/۰	۸/۸	۹/۱	۸/۴	۶/۶
لرستان	۱۱/۹	۱۱/۹	۱۰/۸	۱۰/۴	۱۱/۰	۹/۶
مازندران	۱۱/۴	۹/۶	۸/۴	۸/۵	۷/۵	۶/۳
مرکزی	۸/۷	۷/۸	۷/۷	۸/۵	۷/۷	۶/۷
هرمزگان	۱۲/۱	۱۰/۹	۱۱/۱	۱۴/۲	۱۱/۸	۱۱/۷
همدان	۱۰/۶	۱۰/۰	۸/۹	۱۶/۰	۸/۹	۷/۸
یزد	۲۱/۶	۱۹/۷	۲۰/۱	۱۸/۴	۱۶/۴	۱۲/۴
کل کشور	۹/۸	۹/۳	۸/۳	۸/۵	۸/۰	۷/۱

مأخذ: همان.

جدول بالا نشان می‌دهد که نسبت ازدواج به طلاق در تمامی استان‌های کشور یا ثابت مانده و یا بسیار

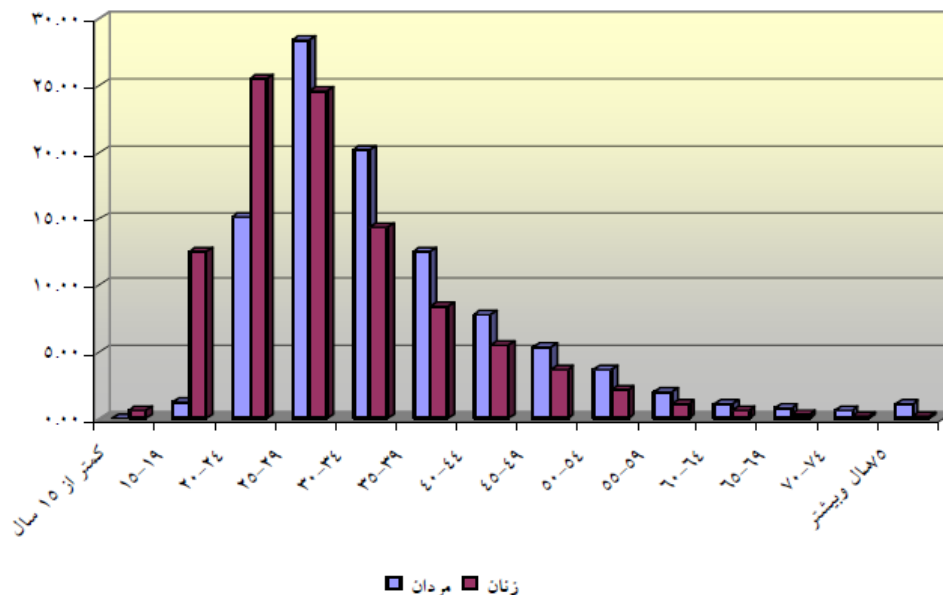
کمتر شده است مگر در استان سیستان و بلوچستان که آمار ازدواج به طلاق افزایش چشمگیر داشته است.

جدول ۱۵. توزیع سنی طلاق مردان و زنان کشور در سال‌های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۸

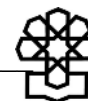
طلاق								گروه سنی
۱۳۸۸				۱۳۸۳				
درصد زنان	زنان	درصد مردان	مردان	درصد زنان	زنان	درصد مردان	مردان	
۰/۷	۸۵۳	۰/۰۱	۱۱	۰/۶	۴۵۴	-/۰۱	۷	کمتر از ۱۵ سال
۱۲/۶	۱۵۸۴۸	۱/۲	۱۵۴۱	۱۵/۷	۱۱۵۶۶	۱/۵	۱۱۴۵	۱۹-۱۵
۲۵/۶	۳۲۲۰۵	۱۵/۲	۱۹۰۹۳	۲۸/۷	۲۱۲۰۰	۱۷/۷	۱۳۰۶۵	۲۴-۲۰
۲۴/۷	۳۱۰۰۵	۲۸/۵	۳۵۷۹۵	۲۰/۸	۱۵۳۸۱	۲۷/۱	۱۹۹۹۶	۲۹-۲۵
۱۴/۴	۱۸۰۸۶	۲۰/۲	۲۵۴۱۸	۱۳/۱	۹۷۰۵	۱۹/۸	۱۴۶۰۸	۳۴-۳۰
۸/۴	۱۰۰۵۰	۱۲/۶	۱۵۸۱۲	۸/۴	۶۱۸۸	۱۲/۲	۹۰۰۷	۳۹-۳۵
۵/۶	۷۰۰۷	۷/۸	۹۸۶۹	۵/۴	۳۹۸۹	۷/۹	۵۸۰۵	۴۴-۴۰
۳/۷	۴۶۷۱	۵/۴	۶۷۳۶	۳/۳	۲۴۲۳	۵/۲	۳۸۴۶	۴۹-۴۵
۲/۱	۳۶۷۳	۳/۶	۴۵۴۹	۱/۹	۱۴۰۷	۳/۲	۲۳۸۹	۵۴-۵۰
۱/۱	۱۳۹۹	۲/۰	۲۴۹۳	۰/۹	۶۷۱	۱/۶	۱۱۸۷	۵۹-۵۵
۰/۶	۷۲۶	۱/۰	۱۲۵۷	۰/۵	۳۶۶	۱/۰	۷۶۳	۶۴-۶۰
۰/۲	۳۰۱	۰/۷	۹۱۲	۰/۳	۲۵۱	۰/۹	۶۶۰	۶۹-۶۵
۰/۱	۱۸۶	۰/۷	۸۵۳	۰/۲	۱۵۷	۰/۹	۶۵۶	۷۴-۷۰
۰/۲	۲۰۷	۱/۱	۱۴۰۸	۰/۲	۱۲۴	۱/۰	۷۴۸	۷۵ سال و بیشتر
۱۰۰	۱۲۵۷۴۷	۱۰۰	۱۲۵۷۴۷	۱۰۰	۷۳۸۸۲	۱۰۰	۷۳۸۸۲	کل کشور

مأخذ: همان.

نمودار ۳. توزیع سنی طلاق مردان و زنان در سال ۱۳۸۸

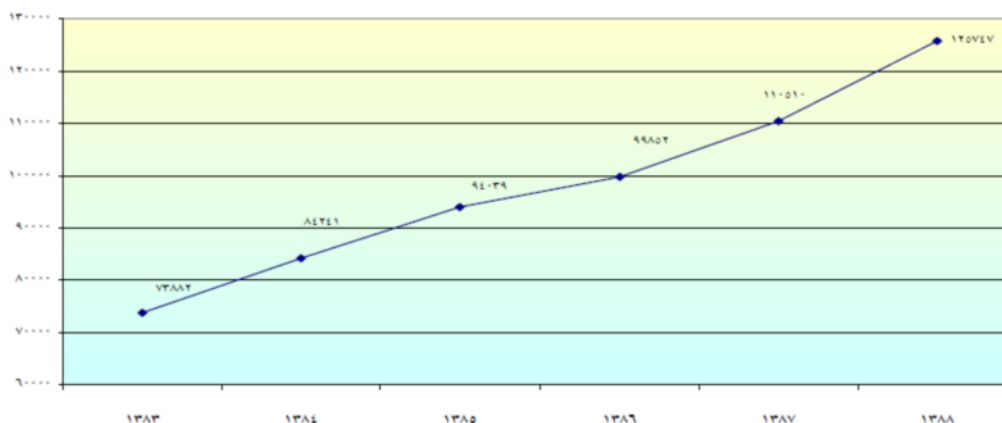

مأخذ: همان.

این جدول نشان می‌دهد که بالاترین نرخ طلاق بین خانم‌ها در گروه سنی ۲۰-۲۴ و بین آقایان در گروه سنی ۲۵-۲۹ سال رخ می‌دهد. هر چقدر سن زوجین بالاتر می‌رود میزان طلاق کمتر دیده می‌شود و از آنجا که طبق آمار نرخ ازدواج در این میانگین سنی به‌خصوص در خانم‌ها نیز بسیار بالاست، نشان می‌دهد که بیشتر طلاق‌ها در ۵ سال اول زندگی مشترک اتفاق می‌افتد.

نمودار ۴. تعداد طلاق‌های ثبت شده طی سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸

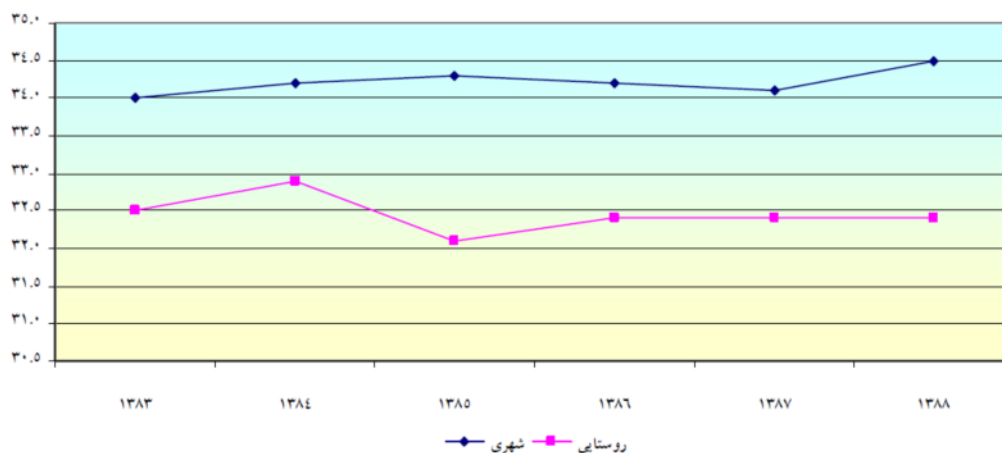
مأخذ: همان.

جدول ۱۶. آمار مقایسه‌ای میانگین سن طلاق طی سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸ کشور

میانگین سن طلاق				سال
زوجه		زوج		
روستایی	شهری	روستایی	شهری	
۲۷/۲	۲۸/۹	۳۲/۵	۳۴/۰	۱۳۸۳
۲۷/۷	۲۹	۳۲/۹	۳۴/۲	۱۳۸۴
۲۷/۱	۲۹/۲	۳۲/۱	۳۴/۳	۱۳۸۵
۲۷/۵	۲۹/۳	۳۲/۴	۳۴/۲	۱۳۸۶
۲۷/۳	۲۹/۲	۳۲/۴	۳۴/۱	۱۳۸۷
۲۷/۵	۲۹/۶	۳۲/۴	۳۴/۵	۱۳۸۸

مأخذ: همان.

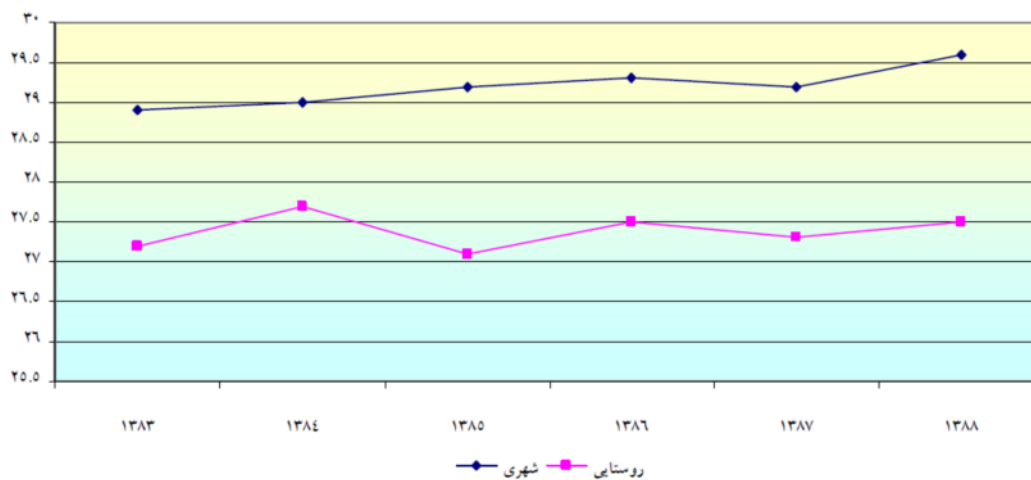
نمودار ۵. میانگین سن طلاق زوج به تفکیک شهری و روستایی طی سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸

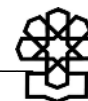
مأخذ: همان.

آمار جداول بالا نشان‌دهنده آن است که سن طلاق در مناطق شهری و روستایی همچنان ثابت و یا رشد کمی داشته است.

نمودار ۶. میانگین سن طلاق زوج به تفکیک شهری و روستایی طی سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸

مأخذ: همان.

قوانین حوزه جوانان از ابتدای تشکیل سازمان ملی جوانان

توضیحات	تاریخ تصویب	قانون
در این ماده مرکز ملی جوانان به منظور ساماندهی اساسی امور جوانان کشور به صورت ساختار و سازمان ملی جوانان تبدیل می‌گردد. جهت انجام وظایف: الف) تدوین برنامه‌ها و مأموریت‌های اساسی دستگاه‌های مختلف دولتی و غیردولتی مرتبط با امور جوانان نظیر نیروی مقاومت بسیج و... ب) شناسایی آن دسته از فعالیت‌هایی که می‌تواند با پیش‌بینی تمهیدات لازم از طریق سازمان‌های غیردولتی انجام پذیرد. ج) حمایت از تشکل‌های غیردولتی و... آیین‌نامه اجرایی این ماده قانونی در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲ به تصویب هیئت وزیران رسید.		ماده (۱۵۷) قانون برنامه سوم (و آیین‌نامه اجرایی این ماده)
در این ماده دولت مکلف است برنامه ساماندهی امور جوانان، که حاوی برنامه‌های لازم جهت افزایش رفاه و سلامت جسمی و روانی و ایجاد شوق، انگیزه و امید به جوانان با بهره‌گیری از اصلاح ساختارهای نظام اداری و... تهیه نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده نیز در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۳ به تصویب هیئت وزیران رسید.		ماده (۱۱۲) برنامه چهارم توسعه
تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمان‌های انقلاب اسلامی، فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش در جهت رفع دغدغه‌های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیب‌های اجتماعی آنان، توجه به مقتضیات دوره جوانی و نیازها و توانایی‌های آنان.		بند «۱۳» سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
بند «و» - به منظور ارتقای کارکرد فرهنگی و هنری مساجد، برقراری عدالت فرهنگی و ترویج فرهنگ اسلامی و جذب جوانان و نوجوانان به مساجد، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است با رعایت موازین اسلامی ترتیبی اتخاذ نماید تا پایان برنامه حداقل یک چهارم مساجد شهری و روستاهای بالای هزار نفر جمعیت برخوردار از کانون فرهنگی و هنری باشند.		ماده (۶) برنامه پنجم توسعه
بند «الف» - حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه تکمیل مراکز فرهنگی، هنری، دینی و قرآنی دارای پیشرفت فیزیکی حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) بخش غیردولتی و همچنین احداث اماکن ورزشی همجوار و متعلق به مساجد و کانون‌های فرهنگی ورزشی جوانان بسیج را که تکمیل و بهره‌برداری از آنها برای استفاده عمومی ضروری است براساس آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران به صورت کمک بلاعوض تأمین نماید.		ماده (۹) برنامه پنجم توسعه
بند «و» - سازمان صداوسیما موظف است در راستای ترویج ارزش‌های اسلامی - ایرانی، ارتقای سطح فرهنگ عمومی و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی، تقویت و گسترش برنامه‌های آموزشی، علمی و تربیتی در شبکه‌های مرتبط به‌ویژه برای دانش‌آموزان و دانشجویان در جهت حمایت از تحول در نظام آموزش و پرورش و تقویت هویت ملی جوانان را در اولویت قرار دهد.		ماده (۱۹) برنامه پنجم توسعه
دولت مکلف است به منظور گسترش شایستگی حرفه‌ای از طریق افزایش دانش و مهارت با نگرش به انجام کار واقعی در محیط، اصلاح هرم تحصیلی نیروی کار و ارتقا و توانمندسازی سرمایه‌های انسانی، کاهش فاصله سطح شایستگی نیروی		ماده (۲۱) برنامه پنجم توسعه

توضیحات	تاریخ تصویب	قانون
<p>کار کشور با سطح استاندارد جهانی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی و حرفه‌ای برای جوانان و ارتقای جایگاه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برای نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی کشور اعم از رسمی، غیررسمی و سازمان نایافته، ظرف یک‌سال از تاریخ تصویب این قانون در محورهای زیر سازوکارهای لازم را تهیه و با پیش‌بینی الزامات مناسب اجرا کند:</p> <p>الف) استمرار نظام کارآموزی و کارورزی در آموزش‌های رسمی متوسطه و عالی، غیررسمی فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی</p> <p>ب) فراهم‌سازی ارتقای مهارت در کشور از طریق اعطای تسهیلات مالی با نرخ ترجیحی و تأمین فضاها، فیزیکی و کالبدی با شرایط سهل و زمینه‌سازی حضور فعال و مؤثر بخش غیردولتی در توسعه آموزش‌های رسمی و غیررسمی مهارتی و علمی - کاربردی کشور</p> <p>ج) افزایش و تسهیل مشارکت بهره‌برداران از آموزش فنی و حرفه‌ای در بخش‌های دولتی و غیردولتی</p> <p>د) هماهنگی در سیاستگذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشور به‌عنوان یک نظام منسجم و پویا متناسب با نیاز کشور</p> <p>هـ) کاربری چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی به‌صورت منسجم برای ارتباط صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌ها در سطوح و انواع مختلف در حوزه حرفه و شغل در جهت به رسمیت شناختن یادگیری مادام‌العمر و تعیین شایستگی‌های سطوح مختلف مهارتی</p> <p>و) نیازسنجی و برآورد نیروی انسانی کاردانی مورد نیاز و صدور مجوز لازم و حمایت به‌منظور تأسیس و توسعه مراکز آموزش دوره‌های کاردانی در بخش خصوصی و تعاونی و ایجاد ظرفیت‌های موردنیاز تا سال چهارم برنامه</p> <p>ز) رتبه‌بندی مراکز آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی و غیررسمی براساس شاخص‌های مدیریت اجرایی، فرآیند یاددهی - یادگیری، نیروی انسانی، تحقیق و توسعه منابع و شاخص پشتیبانی فراگیران</p>		
<p>الف) دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات عمومی غیردولتی ذیربط که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند، براساس منشور تربیتی نسل جوان و سند ملی توسعه و ساماندهی امور جوانان مصوب دولت ضمن ایجاد «برنامه ساماندهی امور جوانان» ذیل بودجه سنواتی خود از طریق ستاد ملی و استانی ساماندهی امور جوانان اقدامات لازم را جهت اجرایی شدن این اسناد در طول سال‌های برنامه به عمل آورند.</p> <p>ب) دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات عمومی غیردولتی ذیربط که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند، با همکاری سازمان ملی جوانان میزان تحقق شاخص‌های مصوب شورای عالی جوانان را درخصوص اجرایی نمودن «برنامه ساماندهی امور جوانان» مورد سنجش و پایش قرار دهند.</p> <p>ج) دولت لایحه ساماندهی تکالیف دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری را با هدف بازنگری و شفاف‌سازی وظایف آنها در مواجهه با مسائل و چالش‌های فراروی جوانان تهیه و در سال اول برنامه جهت</p>		<p>ماده (۴۱) برنامه پنجم توسعه</p>

توضیحات	تاریخ تصویب	قانون
تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. تبصره - آیین‌نامه اجرایی این ماده، منشور، سند ملی و لایحه موضوع بند «ج» توسط سازمان ملی جوانان و معاونت در سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.		
به منظور ساماندهی و اعتباربخشی مراکز مشاوره متناسب با فرهنگ اسلامی - ایرانی و با تأکید بر تسهیل ازدواج جوانان و تحکیم بنیان خانواده، تأسیس مراکز و ارائه هرگونه خدمات مشاوره‌ای روان‌شناختی - اجتماعی نیازمند اخذ مجوز براساس آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران است.		ماده (۴۳) برنامه پنجم توسعه
تبصره بند «د» - دولت موظف است حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از منابع، اعتبارات و تسهیلات اعطایی برای بخش مسکن اعم از طرح‌های مسکن مهر، مسکن جوانان و نیازمندان و مانند آن را به اجرای طرح‌های مذکور در محدوده بافت‌های فرسوده شهری اختصاص دهد.		ماده (۱۷۱) برنامه پنجم توسعه
تبصره «۲» بند «ط» - به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود متناسب با میزان آمادگی سازمان بسیج سازندگی، اجرای بخشی از فعالیت‌های آموزشی، بهداشتی، فرهنگی و غنی‌سازی اوقات فراغت و پروژه‌های عمرانی خود از قبیل احداث و تعمیر مساجد، مدارس و خانه‌های بهداشت روستایی، بیابان‌زدایی، جنگلکاری، آبرسانی به روستاها و همچنین در مناطق محروم، روستایی و مرزی را به آن سازمان واگذار نماید تا با استفاده از نیروهای داوطلب بسیجی و مردمی و جوانان و متخصصان به نحو سازمان یافته، اجرا نمایند.		ماده (۱۹۶) برنامه پنجم توسعه
		مصوبات شورای عالی جوانان*

* جهت اطلاع از تمامی این مصوبات نک: کتاب، مصوبات شورای عالی جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۸.

چالش‌ها و مشکلات اساسی حوزه جوانان

۱. بیکاری^۱

الف) عدم موفقیت دولت در ایجاد ارتباط میان صنعت و دانشگاه و بیکاری روزافزون فارغ‌التحصیلان دانشگاهی.

ب) عدم موفقیت دولت در ایجاد اشتغال برای جوانان - پیش‌بینی ایجاد ۲۵۰۰ شغل در سال توسط دولت و دستیابی تنها به ۶۰۰ هزار^۲ شغل در سال.

۱. از آنجا که طبق مطالعه‌ای که در وزارت کار انجام شده است ۸۱ درصد جویندگان کار جوان هستند، بنابراین بیکاری از چالش‌های مهم قشر جوان محسوب می‌شود.

۲. منبع و مرجع مشخصی برای ارائه آمار مشاغل ایجاد شده در کشور وجود ندارد. اما به گفته موس‌الرضا ثروتی عضو کمیسیون برنامه و بودجه، سازمان بازرسی کل کشور تعداد مشاغل ایجاد شده در سال ۱۳۹۰ را ۶۰۰ هزار شغل اعلام کرده است.

۲. گسترش معضلات اجتماعی

- الف) عدم موفقیت کامل در کنترل و ورود مواد مخدر به ایران و تولید مواد مخدر نوین صنعتی که اکثر استعمال‌کنندگان آن جوان هستند.
- ب) کم شدن تقلید از الگوهای اسلامی، ملی و سنتی در ظاهر و رفتار جوانان و تقلید رو به تزاید از الگوهای غربی در ظاهر و رفتار جوانان.
- ج) افزایش امراض مقاربتی به‌خصوص ایدز در میان جوانان.
- د) شیوع رژیم‌های غلط غذایی در بین جوانان (به‌خصوص در میان دختران جوان).
- هـ) مهاجرت روزافزون جوانان نخبه و مبتکر به خارج از کشور و علاقمندی به زندگی در خارج از کشور.
- و) عدم استفاده هدفمند جوانان از اینترنت.
- ز) تماشای تلویزیون و رسانه‌های خارجی به‌عنوان بیشترین سهم در برنامه‌های فراغتی.
- ح) فرار از خانه در بین دختران جوان.

۳. تضعیف نهاد خانواده

- الف) کم‌رنگ شدن علاقه جوانان (بیشتر در مردان) به تشکیل خانواده.
- ب) افزایش میزان پاسخگویی جوانان به گزینه جنسی به‌غیر از رابطه زناشویی (شرعی).
- ج) بالا رفتن معیارهای آمادگی اقتصادی برای ازدواج نزد جوانان.
- د) افزایش رشد طلاق قبل از سه سال زندگی مشترک در کل کشور (آمار طلاق در سال ۱۳۸۹، کل کشور ۱۵/۱۴ - شهر تهران ۲۶/۵۲).
- هـ) کم‌رنگ شدن علاقمندی جوانان به زندگی در کنار خانواده (پدر و مادر) و علاقه به زندگی به‌صورت انفرادی.

۴. معضلات اخلاقی و تربیتی

- الف) کم رنگ شدن تمایلات مذهبی.
- ب) کم رنگ شدن پایبندی جوانان به هنجارهای رفتاری در جامعه (پوشش، آرایش و...).

پیوست**اعضای شورای عالی جوانان**

شورای عالی جوانان به ریاست رئیس‌جمهور (در غیاب ایشان معاون اول رئیس‌جمهور) تشکیل می‌شود و اعضای آن عبارتند از:

۱. دبیر شورا که توسط رئیس شورا انتخاب می‌شود،^۱
۲. وزیر آموزش و پرورش،
۳. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری،
۴. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی،
۵. وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی،
۶. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی،
۷. وزیر کشور،
۸. معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی،
۹. وزیر ورزش و جوانان،
۱۰. معاون رئیس‌جمهور و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران،^۲
۱۱. رئیس سازمان صداوسیما،
۱۲. رئیس دانشگاه آزاد اسلامی،^۳
۱۳. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی،^۴
۱۴. رئیس جهاد دانشگاهی،^۵
۱۵. فرمانده نیروی مقاومت بسیج،
۱۶. رئیس جمعیت هلال‌احمر،^۶
۱۷. مشاور رئیس‌جمهور و رئیس مرکز امور زنان و خانواده،

---

۱. به موجب حکم مورخ ۱۳۸۴/۸/۱۲ رئیس‌جمهور، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد حاج علی‌اکبری به‌عنوان دبیر شورای عالی جوانان منصوب شد.

۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۴۶ با پیشنهاد عضویت بنیاد شهید و امور ایثارگران در شورای عالی جوانان موافقت کرد.

۳. به موجب مصوبه جلسه ۴۶۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی با عضویت رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در شورای عالی جوانان، موافقت شد.

۴. به موجب مصوبه جلسه ۲۹۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و فرمانده نیروی مقاومت بسیج به عضویت شورای عالی جوانان درآمدند.

۵. به موجب مصوبه جلسه ۴۲۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و رئیس جهاد دانشگاهی به جمع اعضای شورای عالی جوانان پیوستند.

۶. به موجب مصوبه جلسه ۴۶۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی با عضویت رئیس جمعیت هلال‌احمر در شورای عالی جوانان، موافقت شد.

۱۸. نماینده قوه قضائیه،

۱۹. چهار نفر از زنان و مردان صاحب‌نظر و متعهد به انتخاب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

تیسره - این افراد به مدت سه سال با حکم رئیس‌جمهور منصوب و انتخاب مجدد آنان بلامانع

است.^۱

منابع و مآخذ

۱. سند چشم‌انداز.
۲. قوانین توسعه کشور از قانون برنامه اول توسعه تا پنجم.
۳. قوانین مرتبط مجلس شورای اسلامی.
۴. کتاب ماه علوم اجتماعی، ش ۳۲، آبان‌ماه ۱۳۸۹.
۵. قوانین بودجه سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۰.
۶. مجموعه آمارهای جمعیتی کشور، ۱۳۸۹، سازمان ثبت احوال کشور.
۷. سایت مرکز آمار ایران www.qmar.org
۸. کاظمی‌پور، شهلا، مقدمه‌ای بر ضوابط توسعه و جمعیت با ملاحظات فرهنگی و سیاسی و اجتماعی، دفتر سیاسی مرکز پژوهش‌های مجلس، اردیبهشت‌ماه ۱۳۸۹.

۱. به‌موجب مصوبه جلسه ۵۶۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی با عضویت نماینده قوه قضائیه در شورای عالی جوانان موافقت شد. براساس حکم رئیس قوه قضائیه، وزیر دادگستری به‌عنوان نماینده آن قوه در شورای عالی جوانان تعیین شد.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۱۰۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: با نمایندگان مردم در مجلس نهم ۱۵. آشنایی با قوانین، چالش‌ها و اطلاعاتی در حوزه جوانان

نام دفتر: مطالعات فرهنگی

تهیه و تدوین: مریم شمس‌فلاورجانی

ناظر علمی: محمدحسین ساعی

مقتضای: معاونت پژوهشی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۱/۳